ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน

Factors Related to the Management of the Existence of Village Members of the Sufficiency Economy Village in the Upper North

สุวิชาญ ทุนอินทร์* พหล ศักดิ์คะทัศน์ สุรชัย กังวล และธรรมพร ตันตรา

Suwichan Tunin*, Phahol Sakkatat, Surachai Kungwon and Thammaporn Tantar

สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรชนบทและส่งเสริมการเกษตร คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่ 50290

Department of Rural Development and Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Production

Maejo University, Chiang Mai, Thailand 50290

*Corressponding author: suwichan1970@gmail.com

Received: *January 25, 2018*

Revised: *May 2, 2018*

Accepted: *May 8, 2018*

Abstract

The purpose of this study was to study: 1) the personal, economic and social characteristics of the sufficiency economy village members in the upper north; 2) factors related to the management of the existence of the sufficiency economy village members in the north. The population of this study is the sample of sufficiency economy village from 2009 to 2014 in the upper north, 4 provinces from 8 provinces. Seven hundred ninety members of sufficiency economy village were interviewed by using interview form. Focus groups the data were analyzed by descriptive statistics, using multiple regression.

The study indicated that: 1) Factors related to management for the existence of village members are 4 variables that are related, accumulation, participation activity, status and income per household. All of the independent variables can explain the variability of the variables in all four aspects, psychological and social. According to the study, 38.3% of the respondents stated; 2) to manage the existence of village members, it was found that the understanding of community participation was acknowledged. Participating in the conference and proposing to the government to help promote the sufficiency economy philosophy. Help members debt Join the fund groups in the village. To promote the occupation of the village to create an economic system for the rotation of the village. The promotion of the learning center. Knowledge transfer in the village to inherit knowledge from generation to generation. And to raise awareness for resource conservation by utilizing the best and most cost effective. It will make members understand, participate and can follow the philosophy sufficiency economy.

Keywords: management of the existence, member village sufficiency economy model
sufficiency economy philosophy

บทคัดย่อ

การศึกษาการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ และ 2) ปัญหา อุปสรรคของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่ได้รับการแต่งตั้ง ปี พ.ศ. 2552–2557 ในภาคเหนือตอนบน 4 จังหวัด จาก 8 จังหวัด โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ สมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 790 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้าน มี 4 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ ได้แก่ เงินสะสม การเข้าร่วมกิจกรรม สถานภาพ และรายได้ต่อครัวเรือน ซึ่งตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านจิตใจและสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ได้ร้อยละ 38.3 ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคพบว่า 2) ในการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้าน พบว่าการสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงการเข้ามามีส่วนร่วม การเข้าร่วมประชุม และการเสนอให้ภาครัฐเข้ามาช่วยส่งเสริมในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ช่วยเหลือสมาชิกด้านหนี้สิน ส่งเสริมเข้าร่วมกลุ่มกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้าน และส่งเสริมการประกอบอาชีพในหมู่บ้านเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจให้เกิดการหมุนเวียนในหมู่บ้าน ตลอดจนการส่งเสริมสร้างศูนย์การเรียนรู้ แหล่งถ่ายทอดความรู้ในหมู่บ้านให้มีการสืบทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น และการร่วมสร้างจิตสำนึกให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรโดยใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าและสูงสุด จะทำให้สมาชิกมีความเข้าใจมีส่วนร่วมและสามารถดำเนินตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การจัดการเพื่อการดำรงอยู่ สมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คำนำ

ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤติเศรษฐกิจครั้งใหญ่ในช่วงปี พ.ศ. 2540 ภาคส่วนต่างๆ จึงได้น้อมนำแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” (Sufficiency economy) ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย มาเผยแพร่เป็นระบบอย่างจริงจัง เพื่อให้สังคมไทยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตและการพัฒนาสังคม เป็นความพยายามต้านกระบวนการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมกระแสหลัก ที่เริ่มส่งผลกระทบทางลบต่อความมั่นคงในระบอบชีวิตมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เกิดขึ้นในท่ามกลางกระแสแนวคิดวัฒนธรรมชุมชนเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน ((Thanapornpan, 1997)

จากพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” กรมการพัฒนาชุมชนได้รับภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ พัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การจัดการความรู้ การอาชีพ การออม และการบริหารจัดการเงินทุนของชุมชน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน การบริหารจัดการให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน

กรมการพัฒนาชุมชนได้รับมอบหมายให้มีการส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้มีการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบขึ้นในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ โดยในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่ประกอบไปด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอน ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต โดยสนับสนุนการขับเคลื่อนทั้งในระดับครัวเรือน กลุ่มองค์กร และชุมชนให้มีการพัฒนาตนเองและได้มีการจัดระดับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม มีกระบวนการบริหารจัดการชุมชนที่ดี รวมทั้งมีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างยั่งยืน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยมีผลการประเมินผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552–2557 โดยใช้เกณฑ์การประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของกระทรวงมหาดไทย 3 ระดับ คือ ระดับพออยู่พอกิน ระดับอยู่ดีกินดี และระดับมั่งมีศรีสุข (Hangsanawin, 2012) ซึ่งคณะกรรมการประเมินและรับรองหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบแต่ละจังหวัด ได้พิจารณาประเมินและประกาศรับรองหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยมีระยะเวลาการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ 2 ปี หลังจากประกาศ ซึ่งนับตั้งแต่ปีที่เริ่มดำเนินการ ปี พ.ศ.2552 ทำให้จำนวนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่ได้รับการประเมิน และได้รับงบประมาณในการขับเคลื่อนหมู่บ้านดังกล่าวในแต่ละจังหวัดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในขณะเดียวกันหมู่บ้านที่เคยได้รับการประเมินให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบเดิมนั้น ก็ยังคงต้องได้รับการประเมินจากคณะกรรมการประเมินทุกๆ 2 ปี แล้วอะไรคือวิธีการจัดการของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนบนที่ยังคงมีการดำรงอยู่ อะไรคือปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่นำไปสู่งานวิจัยครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ มีการดำเนินการดังนี้ 1) ประชากรในการศึกษา (Unit of analysis) (Srisa-ard, 2011) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด จำนวน 618 หมู่บ้าน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากจาก 8 จังหวัด ได้ 4 จังหวัด จากนั้นกำหนดกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านโดยใช้สูตรของ Yamane (1967) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สุ่มหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบเป็นสัดส่วนกับประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 158 หมู่บ้าน สุ่มสมาชิกหมู่บ้านละ 5 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายเป็นตัวแทนสมาชิกของหมู่บ้านในการให้ข้อมูลครัวเรือนในแบบสัมภาษณ์ ได้จำนวนสมาชิกหมู่บ้าน 790 คน จาก 158 หมู่บ้าน การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์และได้ทำการตรวจสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ตามค่าบ่งชี้ของ ครอนแบคอัลฟา (Cronbach's alpha) ได้ค่าเท่ากับ 0.84 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์มาตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Srisuk, 2009) ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกหมู่บ้าน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และปัจจัยเสริมด้านการสนับสนุนความช่วยเหลือจากภายนอก อธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ซึ่งประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ของสมาชิกหมู่บ้านต่อการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ซึ่งปัจจัยต่างๆ ของสมาชิกหมู่บ้าน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป เศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยเสริมต่อการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านจิตใจและสังคม ด้านเศรษฐกิจ

ด้านการเรียนรู้ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการจัดการวัดเป็น Likert's scale จากนั้นใช้สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) โดยการดำเนินการวิจัยครั้งนี้อยู่ในช่วงเวลาเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2559

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 41-60 ปี อายุเฉลี่ย 49.61 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.80 คน ร้อยละ 45.4 จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนมากร้อยละ 48.6 ประกอบอาชีพรับจ้าง รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ย 9,098.92 บาทต่อครัวเรือน ร้อยละ 28 ไม่มีเงินสะสมภายในหมู่บ้าน ถ้าคิดเป็นเงินสะสมโดยเฉลี่ย 7,440.61 บาทต่อครัวเรือน ร้อยละ 94.3 ไม่เคยได้รับการสนับสนุนงบประมาณและสิ่งของจากหน่วยงาน ซึ่งการสนับสนุนจากหน่วยงานคิดเป็นเงินโดยเฉลี่ย 2,775.51 บาท สำหรับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของหมู่บ้าน ที่ส่งผลกับสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน ทั้ง 4 ด้าน พบว่าสมาชิกมีระดับการจัดการด้านจิตใจและสังคมเพื่อการดำรงอยู่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.97) โดยสมาชิกมีการประพฤติปฏิบัติตนตามจริยธรรมอันดีงามร่วมกันในการดำรงชีวิตภายในหมู่บ้าน มีการเข้าร่วมประชุม/จัดเวทีประชาคมเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน สมาชิกมีระดับการจัดการด้านเศรษฐกิจเพื่อการดำรงอยู่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.70) โดยในหมู่บ้านของสมาชิกมีการส่งเสริมให้สมาชิกในหมู่บ้านเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ต่างๆ อีกทั้งในครัวเรือนของสมาชิกมีการผลิตเครื่องอุปโภค/บริโภคใช้ในชีวิตประจำวัน สมาชิกมีระดับการจัดการด้านการเรียนรู้เพื่อการดำรงอยู่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.65) โดยสมาชิกมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและแผนชุมชน โดยการนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน สมาชิกได้ปฏิบัติตามหลักการของการพึ่งตนเอง และคนในหมู่บ้าน "คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น" สมาชิกมีระดับการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงอยู่ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.65) โดยสมาชิกมีจิตสำนึกดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านมีร่วมกิจกรรมให้ความรู้ การวางแผนการอนุรักษ์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นในหมู่บ้าน ตามลำดับ

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple regression analysis) ซึ่งตัวแปรอิสระประกอบด้วยตัวแปรอิสระหลายตัว ได้ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไป ลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยเสริมกับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน มีตัววัดค่าเป็น Likert's scale ซึ่งความสัมพันธ์เป็นไปตามสมการ ดังนี้

$$\begin{aligned} Manage = {} & b_0 + b_1\,Sex + b_2 Age + b_3 Status + b_4 Mem + b_5 Edu + b_6 Job + \\ & b_7 Budget + b_8 Save + b_9 Expen + b_{10} Join + b_{11} Office + b_{12} Get.nfo \\ & + b_{13} Act + b_{14} Coor + Supp\ b_{15} \end{aligned}$$

โดยที่ Manage (การจัดการเพื่อการดำรงอยู่ 4 ด้าน คือ 1) ด้านจิตใจ สังคม 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านการเรียนรู้ 4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม Sex (เพศ) Age (อายุ) Status (สถานภาพ) Mem (จำนวนสมาชิกในครัวเรือน) Edu (ระดับการศึกษา) Job (อาชีพ) Budget (รายได้ต่อเดือน) Save (จำนวนเงินสะสมในกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้าน) Expen (รายจ่ายในครัวเรือน) Join (เข้าร่วมกลุ่มองค์กร) Office (ดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน) Get.nfo (การได้รับข้อมูลข่าวสาร) Supp (การได้รับการสนับสนุนงบประมาณและสิ่งของ) ซึ่งสามารถนำเสนอได้ใน Table 1 ดังนี้

Table 1 Multiple regression analysis between independent variables and management of the existence of village members of sufficiency economy in the upper north

(n=790)

Independent Variables	**Dependent Variables management of the existence of village members of the sufficiency economy in the upper north**		
	b	**t**	**sig**
Sex (1=male , 0=female)	-0.063	-1.458	0.145
Age (years)	0.002	0.658	0.511
Status (1=married, 0=others)	0.147	2.371	0.018
Mem (no.)	-0.006	-0.350	0.727
Edu (no. of years)	-0.006	-1.031	0.303
Job (1=agriculture, 0=others)	-0.030	-0.589	0.556
Budget (Baht)	8.65E-006	1.963	0.050
Save (Baht)	9.03E-006	3.476	0.001
Expend (Baht)	-2.60E-006	-0.454	0.650
Join (1=yes, 0=no)	0.039	0.729	0.466
Office (1=yes, 0=no)	-0.017	-0.367	0.714
Get.info (no.)	0.000	-1.138	0.255
Act (no.)	0.017	3.128	0.002
Coor (no.)	0.007	1.422	0.156
Supp (Baht)	6.69E-007	0.373	0.709
Constant	3.421	20.034	0.000
R^2		0.383	(38.3%)
F		4.685	
Sig. F		0.000	

จาก Table 1 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมี 4 ตัวแปร ได้แก่ เงินสะสม การเข้าร่วมกิจกรรม สถานภาพ และรายได้ต่อครัวเรือน โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.001, 0.002, 0.18 และ 0.50 ตามลำดับ และตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามหรือการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบนได้ร้อยละ 38.3 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 61.7 เป็นอิทธิพลจากตัวแปรอื่นๆ โดยมีค่า เท่ากับ 0.383 หมายความว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามด้านการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบได้ร้อยละ 38.3 (Table 1)

วิจารณ์ผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน พบว่าเมื่อสมาชิกหมู่บ้านมีเงินสะสมกองทุนต่างๆ จำนวนมากและสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงจำนวนมากจะส่งผลต่อการจัดการเพื่อการดำรงอยู่โดยรวมทั้ง 4 ด้านมากขึ้นตามไปด้วย เช่น สมาชิกหมู่บ้านมีเงินสะสมในกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้านจำนวนมาก แสดงว่าสมาชิกหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนต่างๆ ที่จัดตั้งขึ้น ซึ่งความรู้ความเข้าใจในการจัดตั้งกองทุนและเข้าร่วมสะสมเงินในกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้านเกิดจากการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองทุนภายในหมู่บ้านซึ่งมีพื้นฐานจากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการเข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันด้านเศรษฐกิจพอเพียงเป็นจำนวนมากครั้ง เป็นการแสดงความร่วมมือในการรับรู้ข้อมูล และสร้างความสามัคคีในการทำกิจกรรมร่วมกันในหมู่บ้าน สร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านด้วยความร่วมมือของสมาชิกหมู่บ้าน (Monkhla, 2010) ดังนั้นเมื่อสมาชิกในหมู่บ้านมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่สร้างสังคมในหมู่บ้านให้เป็นสังคมแห่งความสุข เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีความปลอดภัยในชีวิต มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมจะส่งผลให้กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการเพื่อการดำรงอยู่ด้านจิตใจและด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของสมาชิกหมู่บ้านมีประสิทธิภาพและส่งผลให้มีความสุข เป็นหมู่บ้านที่น่าอยู่และเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่ยั่งยืน (Chandang, 2012)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบนพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบน คือ สมาชิกมีเงินสะสมในหมู่บ้านจำนวนหลากหลายกองทุนและจำนวนมาก การเข้าร่วมกิจกรรมภายในหมู่บ้าน มีการสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกในชุมชนรับรู้ถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ชุมชนได้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้รักสามัคคีให้กับสมาชิกหมู่บ้าน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีความสัมพันธ์กับการจัดการเพื่อการดำรงอยู่ของสมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบนอย่างมีนัยสำคัญ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พหล ศักดิ์คะทัศน์ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ขอขอบคุณพัฒนาการจังหวัด พัฒนากร เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน ประจำจังหวัดภาคเหนือตอนบน ผู้นำหมู่บ้าน สมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในภาคเหนือตอนบนทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

Chandang, W. 2012. **The Development of a Strong Community Management Model Based on the Sufficiency Economy Philosophy in the Upper Central Region.** Master Thesis. Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage of Phra Nakhon Si Ayutthaya**.** 299 p.

Hangsanawin, R. 2012. **Handbook for Sufficiency Economy Village Project.** Bangkok: Community Strengthening Bureau. 102 p.

Monkhla, P. 2010. Lifestyle behaviors according to the sufficiency economy principles of family leaders in Muang District Nakhon Pathom. **Journal of Behavioral Science for Development** 1(2): 89-103.

Srisa-ard, B. 2011. **Preliminary Research**. Bangkok: Sureewitaya Printing. 228 p.

Srisuk, K. 2009. **Research Methodology.** Chiang Mai: Kong Chang Printing. 249 p.

Thanapornpan, R. 1997. **Social System, World Economy.** Bangkok: Sou Se Ree. 199 p.

Yamane, T. 1967. **Statistics: An Introductory Analysis**. New York: Harper and Row. 886 p.